

## **ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА**

**щодо аудиту фінансової звітності**

**станом на 31.12.2018 р.**

*Кому: Керівним органам Нотаріальної палати України*

### **Думка із застереженням**

Ми провели аудит фінансової звітності Нотаріальної палати України (далі – НПУ), що складається з Фінансового звіту суб'єкта малого підприємництва за 2018 р. (Балансу станом на 31 грудня 2018 р. за формою № 1-м та Звіту про фінансові результати за 2018 рік за формою № 2-м).

На нашу думку, за винятком впливу питання, описаного в розділі «Основа для думки із застереженням» нашого звіту, фінансова звітність, що додається, відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах фінансовий стан компанії на 31 грудня 2018 р., її фінансові результати за рік, що закінчився зазначеною датою, відповідно до Закону України від 16.07.1999 р. № 996-XIV «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та національних стандартів бухгалтерського обліку України (далі – ПСБО).

### **Основа для думки із застереженням**

1. За даними фінансової звітності (Фінансового звіту суб'єкта малого підприємництва за 2018 рік) в цілому по НПУ з урахуванням регіональних відділень обліковується заборгованість зі сплати членських внесків:

1) дебіторська заборгованість нотаріусів перед НПУ в частині несплачених членських внесків:

- станом на 01.01.2018 р. – **5 427,6 тис. грн.**, в тому числі заборгованість нотаріусів, що припинили діяльність, - **667,3 тис. грн.**;

- станом на 31.12.2018 р. – **5 631,5 тис. грн.**, в тому числі заборгованість нотаріусів, що припинили діяльність, становить **796,3 тис. грн.**

2) кредиторська заборгованість нотаріусів за сплаченими авансом членськими внесками;

- станом на 01.01.2018 р. – **766,7 тис. грн.**, в тому числі заборгованість нотаріусів, що припинили діяльність, - **115,5 тис. грн.**;

- станом на 31.12.2018 р. – **1 854,0 тис. грн.**, в тому числі заборгованість нотаріусів, що припинили діяльність, - **121,3 тис. грн.**

Крім заборгованості нотаріусів, що припинили діяльність, сума дебіторської заборгованості зі сплати членських внесків тих нотаріусів, які не сплачували такі внески протягом тривалого часу (останніх три роки) станом на 31.12.2018 р., складає **1 377,1 тис. грн.**, що становить 24,7 % загальної суми боргу нотаріусів зі сплати членських внесків станом на цю дату.

З цієї заборгованості:

- заборгованість станом на 01.01.2018 р. – **881,0 тис. грн.**;

- додана поточна заборгованість за 2018 р. – **496,1 тис. грн.**

Крім цього, на балансі обліковується борг за членами НПУ, що не є нотаріусами:

- станом на 01.01.2018 р. – в сумі **13,6 тис. грн.**;

- станом на 31.12.2018 р. – в сумі **24,6 тис. грн.**

З урахуванням цього, існує певна невизначеність щодо отримання в майбутньому усієї суми членських внесків, нарахованих в розмірах, встановлених Статутом НПУ.

Виходячи з цього, така заборгованість є сумнівною.

Так, відповідно до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість» (далі – П(С)БО 10) дебіторська заборгованість визнається активом, якщо існує ймовірність отримання підприємством майбутніх економічних вигод та може бути достовірно визначена її сума. Дебіторська заборгованість зі сплати членських внесків повинна включатись до підсумку балансу за чистою реалізаційною вартістю.

Відповідно до Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291, на рахунку 48 "Цільове фінансування і цільові надходження" ведеться облік та узагальнення інформації про наявність та рух коштів фінансування заходів цільового призначення. За кредитом рахунку 48 "Цільове фінансування і цільові надходження" відображаються кошти цільового призначення, для

фінансування певних заходів, за дебетом - використані суми за певними напрямками, визнання їх доходом, а також повернення невикористаних сум.

Відповідно до п. 16 Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» (далі – ПСБО 15) не визнаються доходом доти, поки не існує підтвердження того, що цільове фінансування буде отримане та організація виконає умови щодо такого фінансування, передбачені відповідними кошторисами.

Згідно з п. 17-18 ПСБО 15 отримане цільове фінансування визнається доходом протягом тих періодів, в яких були зазначені витрати, пов'язані з виконанням умов цільового фінансування.

Членські внески та інші надходження коштів, передбачені Кошторисом НПУ та Відділень НПУ вважаються цільовим фінансуванням організації.

Однак, дебіторська заборгованість по сплаті членських внесків, відносно якої є невпевненість в її отриманні від боржників, не повинна відображатись як у статті «інша поточна дебіторська заборгованість», так і у статті «цільове фінансування» форми 1-м Фінансового звіту суб'єкта малого підприємництва «Баланс».

Відповідно, на суму заборгованості нотаріусів перед НПУ, щодо якої існує невпевненість в її отриманні організацією, завищена сума іншої поточної дебіторської заборгованості та сума цільового фінансування, відображені у фінансовій звітності НПУ за 2018 р.

Сума боргу нотаріусів, щодо якої існує невпевненість її погашення боржниками:

- станом на 01.01.2018 р. становить **1 561,9 тис. грн.** або 28,8% від загальної суми боргу (667,3 тис. грн. + 881,0 тис. грн. + 13,6 тис. грн.);

- станом на 31.12.2018 р. – **2 198,0 тис. грн.** або 39,0% від загальної суми боргу (796,3 тис. грн. + 1 377,1 тис. грн. + 24,6 тис. грн.).

2. Станом на 01.01.2018 р. на рахунку обліку розрахунків за претензіями (субрахунок бухгалтерського обліку 374 «Розрахунки за претензіями») з відображенням у Фінансовому звіті суб'єкта малого підприємництва у складі іншої дебіторської заборгованості обліковується заборгованість перед НПУ неплатоспроможних банків (знаходяться в стані ліквідації), в яких були відкриті рахунки регіональних відділень НПУ в Полтавській, Сумській, Черкаській та Волинській областях.

Загальна сума коштів, які знаходились на рахунках в цих банках, становить **251,9 тис. грн.**, в тому числі в розрізі регіональних відділень:

- відділення НПУ у Волинській області – 60,5 тис. грн. (Відділення «Волинська РД» АТ «ЗЛАТОБАНК» (м. Київ), МФО 380612);
- відділення НПУ у Полтавській області – 102,7 тис. грн. (ПАТ «ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ» МФО 331832);
- відділення НПУ у Сумській області – 25,5 тис. грн. (ПАТ «КБ НАДРА» Центр, МФО 391310);
- відділення НПУ у Черкаській області – 63,2 тис. грн. (ПАТ «КБ НАДРА» Центр МФО 380754).

Крім цього, у 2017 році на підставі рішення Правління Національного банку України від 24.04.2017 р. № 264-рш/БТ «Про віднесення ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ДІАМАНТБАНК» до категорії неплатоспроможних» виконавчою дирекцією Фонду гарантування вкладів фізичних осіб прийнято рішення від 24.04.2017 р. № 1684 «Про запровадження тимчасової адміністрації в ПАТ «ДІАМАНТБАНК» та делегування повноважень тимчасового адміністратора банку», а відповідно до рішення Правління Національного банку України від 22.06.2017 р. № 394-рш «Про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ДІАМАНТБАНК» виконавчою дирекцією Фонду гарантування вкладів фізичних осіб прийнято рішення від 23.06.2017 року №2663 «Про початок процедури ліквідації ПАТ «ДІАМАНТБАНК» та делегування повноважень ліквідатора банку».

На момент визнання банку неплатоспроможним на рахунку в цьому банку знаходились кошти Відділення НПУ у Миколаївській області в сумі **55,6 тис. грн.**

Враховуючи, що відповідно до листа Міністерства фінансів України від 18.10.2010 р. № 31-34020-20-10/28202 вже після запровадження у банку тимчасової адміністрації рух грошових коштів на поточному рахунку клієнта обмежується, залишок коштів Відділення НПУ в Миколаївській області на рахунку в ПАТ «ДІАМАНТБАНК» в сумі 55,6 тис. грн. станом на 01.01.2018 року доцільно було обліковувати не на рахунку 31 "Рахунки в банках", а на рахунку 37 "Розрахунки з різними дебіторами", з подальшим визнанням цієї заборгованості, як сумнівної.

Оскільки існують сумніви в тому, що зазначені кошти фактично будуть отримані Відділеннями НПУ, їх використання у 2018 р. відповідними кошторисами Відділень НПУ не було передбачено.

У зв'язку з тим, що відсутнє підтвердження можливості Відділень НПУ за рахунок зазначених коштів виконати умови цільового фінансування, відсутні підстави визнавати такі кошти як кошти цільового фінансування.

Виходячи з цього, у формі 1-м фінансовій звітності станом на 01.01.2018 року:

- завищені суми іншої поточної дебіторської заборгованості на **251,9 тис. грн.**;
- завищена сума залишку грошових коштів на **55,6 тис. грн.**;
- завищена сума залишку коштів цільового фінансування на **307,5 тис. грн.**

**Загальний вплив** встановлених суттєвих відхилень з обліку грошових коштів, цільового фінансування та поточної дебіторської заборгованості на відповідні показники фінансової звітності становить:

1) станом на 01.01.2018 р.:

- інша поточна дебіторська заборгованість завищена на **1 813,8 тис. грн.** (1 561,9 тис. грн. + 251,9 тис. грн.);
- залишки грошових коштів завищені на **55,6 тис. грн.**;
- залишок коштів цільового фінансування завищений на **1 869,4 тис. грн.**

2) станом на 31.12.2018 р.:

- інша поточна дебіторська заборгованість завищена на **2 198,0 тис. грн.**;
- залишки коштів цільового фінансування завищені на **2 198,0 тис. грн.**

Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту (МСА). Нашу відповідальність згідно з цими стандартами викладено в розділі «Відповідальність аудитора за аудит фінансової звітності» нашого звіту.

Ми є незалежними по відношенню до Компанії згідно з етичними вимогами, застосовними до нашого аудиту фінансової звітності, а також виконали інші обов'язки з етики відповідно до цих вимог. Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми і прийнятними для використання їх як основи для нашої думки із застереженням.

**Відповідальність управлінського персоналу та тих, кого наділено найвищими повноваженнями, за фінансову звітність**

Управлінський персонал несе відповідальність за складання і достовірне подання фінансової звітності відповідно до П(С)БО та за таку систему внутрішнього контролю, яку управлінський персонал визначає потрібною для

того, щоб забезпечити складання фінансової звітності, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки.

При складанні фінансової звітності управлінський персонал несе відповідальність за оцінку здатності компанії продовжувати свою діяльність на безперервній основі, розкриваючи, де це застосовано, питання, що стосуються безперервності діяльності, та використовуючи припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку, крім випадків, якщо управлінський персонал або планує ліквідувати компанію чи припинити діяльність, або не має інших реальних альтернатив цьому.

Ті, кого наділено найвищими повноваженнями, несуть відповідальність за нагляд за процесом фінансового звітування компанії.

### **Відповідальність аудитора за аудит фінансової звітності**

Нашими цілями є отримання обґрунтованої впевненості, що фінансова звітність у цілому не містить суттєвого викривлення внаслідок шахрайства або помилки, та випуск звіту аудитора, що містить нашу думку. Обґрунтована впевненість є високим рівнем впевненості, проте не гарантує, що аудит, проведений відповідно до МСА, завжди виявить суттєве викривлення, якщо воно існує. Викривлення можуть бути результатом шахрайства або помилки; вони вважаються суттєвими, якщо окремо або в сукупності, як обґрунтовано очікується, вони можуть впливати на економічні рішення користувачів, що приймаються на основі цієї фінансової звітності.

Виконуючи аудит відповідно до вимог МСА, ми використовуємо професійне судження та професійний скептицизм протягом усього завдання з аудиту. Крім того, ми:

- ідентифікуємо та оцінюємо ризики суттєвого викривлення фінансової звітності внаслідок шахрайства чи помилки, розробляємо й виконуємо аудиторські процедури у відповідь на ці ризики, а також отримуємо аудиторські докази, що є достатніми та прийнятними для використання їх як основи для нашої думки. Ризик невиявлення суттєвого викривлення внаслідок шахрайства є вищим, ніж для викривлення внаслідок помилки, оскільки шахрайство може включати змову, підробку, навмисні пропуски, неправильні твердження або нехтування заходами внутрішнього контролю;
- отримуємо розуміння заходів внутрішнього контролю, що стосуються аудиту, для розробки аудиторських процедур, які б відповідали

обставинам, а не для висловлення думки щодо ефективності системи внутрішнього контролю;

- оцінюємо прийнятність застосованих облікових політик та обґрунтованість облікових оцінок і відповідних розкриттів інформації, зроблених управлінським персоналом;
- доходимо висновку щодо прийнятності використання управлінським персоналом припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку та, на основі отриманих аудиторських доказів, робимо висновок, чи існує суттєва невизначеність щодо подій або умов, які поставили б під значний сумнів можливість компанії продовжити безперервну діяльність. Якщо ми доходимо висновку щодо існування такої суттєвої невизначеності, ми повинні привернути увагу в своєму звіті аудитора до відповідних розкриттів інформації у фінансовій звітності або, якщо такі розкриття інформації є неналежними, модифікувати свою думку. Наші висновки ґрунтуються на аудиторських доказах, отриманих до дати нашого звіту аудитора. Втім майбутні події або умови можуть примусити компанію припинити свою діяльність на безперервній основі;
- оцінюємо загальне подання, структуру та зміст фінансової звітності включно з розкриттями інформації, а також те, чи показує фінансова звітність операції та події, що покладені в основу її складання, так, щоб досягти достовірного відображення.

Ми повідомляємо тим, кого наділено найвищими повноваженнями, інформацію про запланований обсяг і час проведення аудиту та суттєві аудиторські результати, включаючи будь-які суттєві недоліки заходів внутрішнього контролю, виявлені нами під час аудиту.

Ми також надаємо тим, кого наділено найвищими повноваженнями, твердження, що ми виконали відповідні етичні вимоги щодо незалежності, та повідомляємо їм про всі стосунки й інші питання, які могли б обґрунтовано вважатись такими, що впливають на нашу незалежність, а також, де це застосовано, щодо відповідних застережних заходів.

Партнер з аудиту ТОВ АФ «Фінансовий клуб»

(номер реєстрації у розділі «Аудитори» Реєстру



Ю.С.Дроговоз